1

क. ५८ तिष्ठत्यसुमेपरमेश्वरि ८ गायत्र्यामूलमंत्रेणालक्षजाप्यंवरानने हवनंतद्दशांसेनतर्पणंमार्जनंतथा ९ सत्वंपंचगोदानं
वस्त्रदानंविसेषतः सहस्रघटदानंचगोदानंचसुरेश्वरि १० एवंकृतेनसंदेहोवंशवृद्धिर्भविष्यति रोगाविनाशमायांति।
नात्रकार्याविचारणा ११ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांश्रवणानक्षत्रस्यद्वितीयचरणप्रायश्चित्तोनामपंचाशीतितमोऽ
ध्यायः ८५ शिवउवाच काश्मीरनगरेदेवि ब्राह्मणोसकृतितदा खंडशर्मेतिविख्यातोगंगानामातिकर्कसा १ गति
वाक्यंनसाकार्याहिकापंकजानेसदा घृततैलंचदेवेशि दधितक्रंप्रनग्रहं २ अष्टंचवृषभंचैवचामरंधातुसंयुतं प्रत्यहं
विक्रयंकार्याध्यंकार्याहिनेदिने ३ एवंसर्वव्ययोजातंवृद्धसतिवरानने मरणांतस्यवैजातंब्राह्मणास्यतदाशिवे ४ यमा
त्यपायमदूतैर्नरकेकर्दमेतथा निःक्षिप्तमहिसाहस्रंसुताविपानतातथा ५ नरकान्निःसृतोदेवि रकपोनिस्ततोभव
त् रासभस्यपुनर्योनिर्मेषयोनिस्ततोभवत् ६ मानुषत्वंपुनर्लेभेमध्यदेसेवरानने धनधान्यसमायुक्तःपुत्रकन्याविव
वर्जितः ७ पुनर्विवाहितासातुपूर्वजन्मफलाच्छुभे शरीरेसततंरोगोव्याधिःसंजायतेशिवे ८ ब्राह्मणस्यवधंमेम
नस्पत्काधरास्तुभे अतःपुत्रविहीनोयंमृतवत्सत्वमाप्नुयात् ९ अस्यशांतिमहंवक्ष्येशृणुदेविसुशोभने गृहवित्त
षडंशंचब्राह्मणायसमर्पयेत् १० गायत्रींचाप्रतंजप्त्वामूलमंत्रेशिवस्यतु षडक्षरंसप्रणवंलक्षमेकंवरानने ११

मने १२ गृहवित्तषडंशेन पुराणं कार्येचकारसः वापीकूपतडागानि जीर्णोद्धारं च कारयेत् १३ गायत्रीमूलमंत्रेण दशायुत
जपं ततः हवनं तद्दशांशेन पुराणं कार्ये स कारसः १४ गाभेकां तरुणीं शुभ्रां कांस्यदोहां सवत्सकां सतीं सवस्त्रां विप्राय प्र
द्याद्विदिततः १५ ब्राह्मणान्भोजयामास यथाशक्त्यानुदक्षिणां ज्ञातिभिः सह भुंजीत ततो नूत्नं तु कारयेत् १६ अरा
णश्रवणं देवि चंडिकाचरितानि तु अन्नदानं च भो देवि घटदानं विशेषतः १७ एवं कृते न संदेहो वंशवृद्धिर्भविष्यति
रोगाः सर्वे क्षयं यांति सुखानि विविधानि च १८ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां श्रवणनक्षत्रस्य प्रथमचरणप्रायश्चि
त्तो नाम उत्राशीतितमोऽध्यायः ८४ शिव उवाच गांधारदेशे वै शुभ्रे गांधारस्य पुरे शुभे वसंति तत्र बहवो जनाः धर्मो
पजीविनः १ तन्मध्ये ब्राह्मणो ह्येको लक्ष्मीवान्गुणवर्जितः यवनानां महत्प्रीतिः सार्द्धं म्लेच्छेन तिष्ठति २ ऊर्णादिकं
वराहे हि विक्रयं कुरुते सदा म्लेच्छान्नं भुज्यते नित्यं म्लेच्छभार्यासुसेवितः ३ एवं बहुवयो जातं ततो वै मरणं खलु
यमदूतैर्महाघोरैर्नरके नामदारुणे ४ निक्षिप्तं तस्य वै देवि षष्टिवर्षसहस्रकं भुक्तं दुःसहं कर्मविपाकं नरकजं फलं
५ नरकान्निःसृतो देवि वृकयोनिरभूत्तदा रासभस्ततो योनिं ऋक्षस्तं जायते पुनः ६ मानुषत्वं पुनर्लेभे मध्यदेशे शुभे
ऽपि पूर्वजन्मनि म्लेच्छान्नं भुक्तं पुत्रेण वै सह ७ अतो वंशस्य विच्छेदो व्याधीनां चोद्भवस्तथा अस्य दोषस्य वै सां

क० ६१

हवोऽजनाः १ दीपकारो वसत्येको धनधान्यसमन्वितः वलभद्र इति ख्यातो वैश्यवो ज्ञानवल्लभः २ तस्य पुत्रत्रयं जातेकनी
यांस्तस्यचादरं नारदं ज्येष्ठपुत्रस्य मध्यमस्य तथैवच ३ बहुधनं संचितं तेन महाश्रद्धेण चानघे भ्रातॄणां विग्रहो जातो वि
भागार्थं धनस्य तु ४ ब्राह्मणास्तस्य वैमित्रो विग्रहं तस्य वै श्रुतः आगतस्तस्य निकटे दीपकारस्य वै शिवे ५ ब्राह्मणास्य वा
धोजातः शूद्राणां विग्रहे सति सर्वद्रव्यं कनिष्ठाय दीपकारो ददौ स्वयं ६ एवं बहुगते काले शूद्रस्य मरणं भवेत् रौरवं न
रकं ज्ञातं दीपकाराय वै स्वयं ७ लक्षवर्षं वरारोहे भुक्त्वा नरकयातनां नरकान्निःसृतो देवि व्याघ्रयोनिं ततो भवत् ८
ततोऽश्वस्य वै योनिं काकयोनिं ततो भवत् मानुषत्वं पुनर्जातं मध्यदेशे सुरेश्वरि ९ धनधान्यसमायुक्तो रोगवान्सुतव
र्जितः अस्य शांतिं प्रवक्ष्यामि शृणु मे परमेश्वरि १० गृहवित्तषडंशेन पुराणं कार्यं च कारयेत् पूर्वपापविशुद्ध्यर्थं दशाव
र्णां ततो ददेत् ११ गायत्रीसूर्यमंत्रेण लक्षजाप्यं वरानने दशांशं हवनं देवि मार्जनं तर्पणं तथा १२ दशांशं भोजयेद्वि
प्रान् ब्राह्मणान्वेदपारगान् कूष्मांडं नारिकेरं च पंचरत्नसमन्वितं १३ गंगामध्ये प्रदातद्दातव्यं देवि सत्यव्रतायच एवं
कृते वरारोहे सर्वरोगक्षयो भवेत् १४ एवं शास्त्रविधिर्भवेत्तस्य नात्र कार्या विचारणा १५ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां
धनिष्ठानक्षत्रस्य चतुर्थचरणप्रायश्चित्तं नामैकनवतितमोऽध्यायः ९१ शिव उवाच मथुरायां विशालाक्षि आभीरस्त

३ पुत्रेण भार्यया सार्द्धं भुक्तं तेन दुरात्मना ततो वृद्धे तु संजाते तस्य मृत्युरभूत्किल ४ यमदूतैर्महादेवि नरके क्षिप्तवांस्तदा
षष्टिवर्षसहस्राणि भुक्त्वा नरकयातनां ५ नरकान्निःसृतो देवि महिषो जायते खलु वराहश्च पुनर्जातं मानुषत्वं पुन
र्भवेत् ६ द्वेषी पुरापतमे देवि धनधान्यसमन्वितः विद्यावान्गुणवान्कान्तो राजसेवासु तत्परः ७ पूर्वजन्मनि देवेशि ह
त्वा मृगगणान्बहून् प्रसवोन्मुखीं मृगीं हत्वा मृगवृन्दसमन्विताम् ८ तत्पापेन महादेवि मृतवत्सत्वमाप्नुयात् शरी
रे च हवे रोगा ज्वराश्चातुर्थिकास्तथा ९ शान्तिं शृणु वरारोहे मृतवत्सात्वशांतये गृहवित्ताष्टमं भागं पुराणं कार्यं चका
रस: १० गायत्रीमूलमन्त्रेण लक्षजाप्यं तु कारयेत् हवनं तद्दशांशेन मार्जनं तर्पणं ततः ११ पलं पंचसुवर्णस्य मृ
गीं वत्ससमन्विताम् कृत्वा समर्पयामास ब्राह्मणाय शिवात्मने १२ दशवर्णां ततो दानं सप्याद्दानं विशेषतः वा
टिकां रोपयामास पथि कूपं तथा शिवे १३ ब्राह्मणान्भोजयामास शतसंख्यान्संमोदकैः एवं कृते वरारोहे पुत्रः सं
जायते खलु १४ व्याधयः संक्षयं यान्ति वंध्यात्वं च प्रशाम्यति मृतवत्सा तु या नारी पुत्रं सा तु ग्रहं लभेत् १५ काक
वंध्या पुनः पुत्रं लभते नात्र संशयः १६ इति श्रीकर्मविपाकसंहितायां धनिष्ठानक्षत्रस्य तृतीयचरणप्रायश्चित्तं ६१
नाम नवतितमोऽध्यायः ९० शिव उवाच मथुराद्दक्षिणे भागे योजनैश्चैवयोपरि पुरं सिद्धमिति ख्यातं वसंति व

लुब्धकोवसुश्रेष्ठिये मृगारिर्नामविख्यातोमृगमांसेनजीवति १ मृगहंमृगयांयातिपक्षिणांरतेरतः विक्रयंक्रियतेमांसंक
लंकंयोमयेन्सदा २ एवंबयोगतंसर्वेवृद्धेसतिवरानने मरणांतस्यवैजातंयमदूतैर्यमाज्ञया ३ रौरवेनरकेक्षिप्तंतत्रकष्टंमु
हुर्मुहुः सप्ततिर्वैसहस्राणिनरकेपरिपच्यते ४ नरकान्निःसृतोदेविश्येनयोनिंप्रजायते ... पोनिं ... वरान
पुनः ५ मानुषत्वंततोजातंधनधान्येनसंयुतं पूर्वजन्मनिदेवेशिपक्षिणोबहवो हताः ६ तेनपापेनभोदेविवंध्याभिसं
ज्ञादितातनुः मृगंहत्वावरारोहेहतंचमृगसावकं ७ एतद्दोषेणभोदेविपुत्राणांमरणंखलु काकवंध्याभवेन्नारीकन्य
काजायतेसदा ८ वंध्याभवतिवैनारीशांतिंशृणुवरानने गृहवित्तषडंशेनपुत्रार्थंचकारस ९ गायत्रीजातवे
दाभ्यांलक्षजाप्यंवरानने दशांशंहवनंतद्वन्मार्जनंतर्पणंतथा १० दशाधेनुंततोदद्यात्स्वर्णदानंविशेषतः हरिवंशश्र
वणांदेविव्रतंचहरिवासरं ११ ब्राह्मणान्भोजयामासयथासंख्यानुदक्षिणा एवंकृतेवरारोहेवंशस्यसंभविष्यति १२
वंध्यात्वंप्रशमंयातिकाकवंध्यापुनःसुतं मृतवत्सासुतंलेभेचिरंजीविनमुत्तमं १३ व्याधयःसंक्षयंयांतिज्ञानंचलभ
तेक्वचित् १४ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांपार्वतीपतिसंवादेद्वितीयचरणप्रायश्चित्तंनामद्वितीयोध्यायः २
शिवउवाच गोमतीनिकटेदेविपुरंख्यातंधुरंधरं वसंतिवहवोदेविजनाधर्मविचक्षणाः १ तन्मध्येब्राह्मणोऽप्येकोब्र

त्रतिष्ठति गोपालेतिस्माख्यातोसदागोधनजीवितः १ तस्यभार्याविसालाक्षीसतीनामातिसुंदरी गोधनंबहुसाहस्रं
गोपालस्यसुरेश्वरि २ वत्सानांवृषभानांचपालनंक्रियतेसदा शीतकालेमहादेविवृष्टिर्जातावरानने ३ गोःसवत्सा
महादेविपीडिताभोजनंविना गृहाभावेमृतावासेवत्सवृषभसंयुता ४ ततोबहुगतेकालेगोपालस्यमृतिस्तदा यम
दूतैर्महाघोरेनरकेनामकर्दमे ५ क्षिप्तंयमाज्ञयादेविषष्टिवर्षसहस्रकं नरकान्निःसृतोदेविभेकयोनिंततोभवत्
६ शरटस्यततोदेविमानुषत्वंततोभवेत् धनधान्यसमायुक्तोव्याधिभिःपीडितःसदा ७ अपुत्रत्वंततोलेभेकन्य
काजायतेखलु तस्यशांतिमहंवक्ष्येश्रृणुदेविसुशोभने ८ निर्बीजंवृषभंतेनकृतंयोगेनवैशिवे तेनपापेनभोदेविग
र्भपातंपुनःपुनः ९ वसंतेमासिवैकुर्याद्वृषदानंसहस्रसः एकादशीव्रतंनित्यंवैशाखांस्नानंसमाचरेत् १० दशावर्षा
चगोदानंशय्यादानंतथैवच आकृष्णेतिजपंकुर्याल्लक्षसंख्यंवरानने ११ दशांशंहवनंतद्वन्मार्जनंतर्पणंतथा भो
जयामासदेवेशिवैब्राह्मणांस्त्रिपंसत् १२ पायसान्नेनखंडेनघृतेनदधिनातथा एवंकृतेनसंदेहोज्वरमोक्षःप्रजाय
ते १३ वंशवृद्धिर्भवेत्तस्यमृतवत्साचपुत्रिणी काकवंध्यापुनःपुत्रंलभेन्नात्रसंशयः १४ इतिश्रीकर्मविपाकसंहि
तायांसतभिषानक्षत्रस्यप्रथमचरणप्रायश्चित्तोनामद्विनवतितमोध्यायः ९२ शिवउवाच मध्यदेशेमहेशानि

क॰ स्वप्नदं १८ एवंकृतेनरोदेहः सर्वपापक्षयोभवेत् वंशवृद्धिर्भवेत्तस्यव्याधयः संक्षयंलभेत् १९ इतिश्रीकर्मविपाकसं
६३ हितायांशांतिविधानप्रसंगेसप्ततीयचत्वारिंशपश्चिमोनामचतुर्नवतितमोध्यायः ९४ शिवउवाच पंचक्रोशमितेदेवि
मथुराउत्तरेतथा हेमंतपुर्यामेववसंतिबहवोजनाः १ तन्मध्येवैश्यएकोहि क्रयविक्रयतत्परः ऋतुकर्मइतिख्यातो
धनंचबहुसंचितं २ तस्यस्त्रीपार्वतीनामरूपयौवनसंयुता वैश्यश्चैवमहादेविसोडियातःसुरेश्वरि ३ दरिद्रत्वंभवेद्देवि
दरिद्रत्वात्सुपीडितः शांतेयंचऋणंनीतंब्राह्मणस्यसुरेश्वरि ४ व्यापारार्थंविशालाक्षिनदत्तंब्राह्मणायवै सर्वंभुक्तंमयाभि
देविबहुकालेगतेसति ५ वैश्यस्यैवभवेन्मृत्युः सभार्यस्यवरानने मथुरायांविशालाक्षिलब्धंस्वर्गेवरंशुभं ६ दशलक्ष
मितंस्वर्गफलंभुक्त्वावरानने भुक्तंसहकलत्रेणाततः पुण्यक्षयेसति ७ मानुषत्वंपुनर्लेभेदेशेशुभ्रेमनोहरे धन
धान्यसमायुक्तोजायतेवैसुरेश्वरि ८ पूर्वजन्मनिदेवेशिब्राह्मणस्यधनंहृतं नदत्तंवैततोदेविततः पुत्रोनजायते ९
ततःशांतिंप्रवक्ष्यामियतः पापस्यसंक्षयं गृहवित्तषडंशेनपुराणपकार्यंचकारसः १० आकृष्णेनेतिततोमंत्रंलक्षजाप्यं
चकारयेत् दशांशंहवनंकुर्याद्धोमांशंतर्पणंतथा ११ हरिवंशश्रवणंदेविचंडीपाठंशिवार्चनं विधिवत्कारयामास
ब्राह्मणान्भोजयेत्ततः १२ दशस्वर्णानिततोदानंशय्यादानंविशेषतः एवंकृतेवरारोहेवंशोभवतिनान्यथा १३ मा। रा

त्यकर्मविवर्जितः घृतकर्मरतः सोपि वेश्यासुरततत्परः २ मद्यपानरतो नित्यं वेदशास्त्रविनिंदकः ततो बहुदिने देवि तत्सम
त्सरसत्सरा ३ पश्चात्तु मे महाघोरैर्नरकोप्युपपातकैः क्लिश्यमानस्तदा तत्र स्मृतं मे महेश्वरि ४ नरकान्निःसृतो देवि रक्तयोनिरपूर्णा
त्सरा वराह स्वपुनर्योनिगर्भमतं ततो भवत् ५ मानुषत्वं ततो लब्धं देसपुण्यमनेसुभे पूर्वजन्मनि देवेशि मद्यपानरतः सदा
तेन पापेन मे देवि सर्वरोगसंभवः घृतवेश्यारतो नित्यं पापं कृतं पूर्वजन्मनि ७ तत्पापेन भवेद्देवि विवंसकुष्ठं जायते शांतिं
श्रृणु वरारोहे पूर्वपापप्रणाशनीं ८ गृहवित्तषडंसेन पुराणं कारयेच्चकारसः विष्णोरष्टमं मंत्रेण लक्षजाप्यं वरानने ९
दशांशं हवनं तद्वन्मार्जनं तर्पणं तथा ब्राह्मणान्भोजयेत्पश्चात्स्वशक्त्या वरानने १० ततो गां कृष्णवर्णां च स्वर्णशृंगीं विभूषितां
भूषितां पट्टवस्त्रां सवत्सां पयस्विनीं द्विजवराय च ११ प्रतिमां तु ततः कुर्यात् विष्णोः सांवत्सरास्थिते पलं दशसुवर्णस्य
स्योर्मुक्ताविभूषितां १२ तद्देवशिवस्येव रजतस्य वरानने नानावस्त्रैरलंकारैः पूजयित्वा यथाविधि १३ मंत्रेणानेन
न देवेशि तद्दद्याद्गणनायक गरुडध्वज देवेश भूतनाथ दयानिधे १४ मम पूर्वकृतं पापं तत्क्षमस्व दयानिधे ॐ सुव
र्णाय नमः ॐ त्रिशूलाय ॐ गरुडाय ॐ भैरवाय ॐ जयाय ॐ विजयाय ॐ वटुकाय ॐ कालभैरवाय गंधपु
ष्पादिभिर्देवि पूजयित्वा पृथक् पृथक् १५ प्रतिमां पूजितां तां तु विप्राय प्रददौ स्वयं ततो विष्णुं नमस्कृत्य शिवं संपूज्य

का.
६४

मप्रांगंस्तुरणंकार्यंस्तुकारसः गायत्रीजातवेदाभ्यां त्र्यंबकेनवरानने १४ लक्षत्रयंजपंदेविकारयामासयत्नतः हरिवंशश्च
वणांदेवि भार्ययासहितस्तदा १५ होमंवैकारयामासकुंडेशुद्धेसुदारुणे चतुःकोणेविशालाक्षियोनियज्ञवसोभिते
१६ दशांशंविधिवद्देवितर्पणंमार्जनंततः ब्राह्मणस्यततोमूर्तिंपलंपंचदशस्मृतु १७ विधिवत्कारयामासपूजयामास
बुद्धिमान् वस्त्रालंकारसप्याधिभूषणैर्विविधैस्तथा १८ मंत्रेणानेनदेवेशिगंधपुष्पैः पृथक्पृथक् ॐ सर्वकारणाक
तीतंसाक्षिभूतोजगत्त्रये १९ पापंब्रह्मवधंघोरंहरमेभुवनाधिप ॐ चक्रधरायनमः ॐ त्र्यंबकाय ॐ शंखहस्ताय स
5 नकंसनत्कुमारं सनंदनसनातनं २० पूजयामासविधिवैर्मोदकैश्चफलैरपि प्रतिमांपूजितांतांतुस्तुविप्रायप्रदाप
येत् २१ दशवर्णांसवत्सभांपट्टवस्त्रविभूषितां दद्याद्विप्रायविदुषेश्रोत्रियायतपस्विने २२ व्रतंचकारयामासवि
धारेणासप्तमी एवंकरोतिदेवेशिपुत्रयुग्मंप्रजायते २३ कन्याभेकांवरारोहेरोगंसर्वंविनश्यति २४ इतिश्रीकर्मविपा
कसंहितायांपूर्वभागेपद्मानंदसमासप्रमथगणपश्चिमेनामषण्णवतितमोध्यायः ९६ शिवउवाच धर्मराजायने
पुत्रंधर्मेणालभतेस्त्रियंधर्मेणव्याधिनाशः स्यात्तस्माद्धर्मपरोभवेत् १ कांपिल्येनगरेदेविब्राह्मणस्तत्रतिष्ठति सर्वे
श्वर्यगनिरतोधनाढ्यश्चबहुस्वामी २ तस्यपत्नीवरारोहेपतिसेवासुतत्परा एकदाचागताकन्याब्राह्मणस्यकिलानघे

धिनासंसमायांतिममवाक्यंनचान्यथा १४ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांशतभिषानक्षत्रस्यचतुर्थचरणप्रायश्चित्तंना
मपंचनवतितमोध्यायः ९५ शिवउवाच मथुरायांपुरीमध्येशूद्रस्कोहितिष्ठति शाकंकरोतिसततंद्विक्रयंतस्यदाकरो
त् १ विष्णुभक्तिरतःशांतःपुण्यात्मासाधुसंमतः सेवादासइतिख्यातस्तस्यपत्नीगुणाधिका २ कुलाचारितःसाधुर्द्वि
जसेवासुतत्परः वाणिज्यंकुरुतेसाधुः पुरोहितधनेनच ३ बहुवर्षगतेदेविब्राह्मणोपितदागतः आदायवहुधाकृता
कलनेणतदाशिवे ४ विषदत्तंचतुर्थाह्निभोजनेसमयेसति नजानातितदासाधुस्तद्दत्तंब्राह्मणस्यतु ५ मरणंवैत
तोजातंब्राह्मणस्यसुरेश्वरि ब्राह्मणस्यवधेजातेहाहाकारंगृहेगृहे ६ श्रुत्वासाधुःपुरींत्यक्त्वाप्रयागेसाधुनागतः
देहंत्यक्त्वातदासाधुर्हंरंकृत्वावरानने ७ पश्चात्तदाततोगत्वापत्नीप्राणांस्ततोत्यजत् प्रयागेमथुरांत्यक्त्वातद्देहेसु
नसोभने ८ बहुवर्षसहस्राणांस्वर्गवासंततोभवत् ततःपुण्यक्षयेजातेमानुषत्वंततोभवत् ९ शूद्रयोनौविशाला
क्षिदेहजस्यकुलेतदा पुनर्विवाहितापत्नीपूर्वजन्मप्रपंचतः १० धनधान्यसमायुक्तोविद्यावान्कुलपूजकः रोगा
गोनीचजातीनांमतज्ञोलक्ष्मवान्स्वयं ११ पूर्वजन्मनिभोदेविब्राह्मणायविषंददौ भार्यातस्यविशालाक्षितत्पापे
नैवपातकी १२ मासिपुष्पंततस्तस्यसंतानंनैवजायते अस्यपापस्यवैशांतिंशृणुदेविसुशोभने १३ गृहवित्तात्

क॰ ध्यायः ९७ शिवउवाच गांधारनगरेदेवि ब्राह्मणोवसतिप्रिये रत्नशर्मेतिविख्यातोमद्यपानरतः सदा १ म्लेछाचाररतः
८५ सोपिम्लेछान्नंभुञ्जतेसदा २ धनंतुसंचितंतेनम्लेछभार्यासुतस्मरः श्राद्धकर्मविहीनश्चपितुर्मातुश्चनिंदकः ३
एवंबहुगतेकालेमरणंतस्यजायते महाकर्कशनामानंनरकंनामदारुणं ४ निक्षिप्तःस्वंखलोवध्यायमदूतैर्यमाज्ञ
6 या षष्टिवर्षसहस्राणिभुक्त्वानरकयातनां ५ नरकान्नामदेविगोधायोनिसमभूत्सुरा शरटस्यचनयोनिंचठकत्वंततो
भवत् ६ मानुषत्वंततोलेभेदेशेक्षेशोवरानने धनधान्यसमायुक्तोवंसहीनोमहेश्वरि ७ पूर्वजन्मनिदेवेशिम्ला
णत्वंयतोत्यजत् तस्यापिनैवभोदेविपुत्रस्यमरणंमुहुः ८ मातरौपितरौवृद्धौत्यक्तौदुर्मतिनायतः अतःशरीरे
षरोगेकाकवंध्यासहद्भणा ९ शांतिंश्रृणुवरारोहेयतःपुत्रोहिजायते गृहवित्तस्यसंभागंप्रत्येकार्यंचकारस
१० पलंपंचसुवर्णस्यगणाध्यक्षस्यचाकृतिं कृत्वावैपूजयामासमंत्रेणानेनसुव्रते ११ गणाध्यक्षसुरेशान
सर्वोपद्रवनाशन ममपूर्वकृतंपापंहरदुःखनिवारण १२ एवंकृत्वाविधानेनब्राह्मणायसमर्पयेत् ततोभवं
तिवंशश्चव्याधिनाशश्चजायते १३ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांपूर्वाभाद्रपदानक्षत्रस्यतृतीयचरणप्रायश्चि
त्तोनामाष्टनवतितमोध्यायः ९८ शिवउवाच वैदंडेचपुरेदेविलुब्धकोवसतिप्रिये सेवकेतिसमाख्यातस्तस्य

३ पुत्रेणसहदेवेशिचादत्तंतेननवेकृतं ततोवहुदिनेजातेतस्यस्वर्णचचोरितं ४ कन्यापुत्रायसर्वेणस्वर्णंप्रतितदाशिवे
उक्तंचानेनवेस्वर्णंहृतंपुत्रास्वर्णप्रति ५ ततोरोषपरीतात्मायोत्रोभवतिवेसिवे विषंभुक्तंतदातेनवहुरोगाकुलेनतु।
६ मरणंतस्यवेजातंपौत्रस्येववराननेततोवहुदिनेजातेब्राह्मणस्यतदामृतिः ७ तस्यपत्नीसतीजातासत्यलोकेतदा
वसत् ८ ततःपुण्यक्षयेजातेमर्त्यलोकेसुरेश्वरि मानुषत्वंततोजातंअयोध्यानगरेसिवे ९ धनधान्यसमायुक्तोराजमं
त्रेविचक्षणः पौत्रस्तस्यमृतोदेवितद्दोषेणनभोशिवे १० अतःपुत्रोनजायेतवहुकन्याप्रजायते शरीरेसततंमुखंज्वरंजा
तेसुदारुणं ११ सन्त्वेवोवहवःसंतिनसौख्यंलभतेक्वचित् पुराणश्रवणंवरारोहेपूर्वपापस्यसंक्षयः १२ गृहवितषडंशे
नपुराणंकार्यंचकारयेत् गायत्रीमन्त्रवकश्चेतिश्रीश्वतेइतिऋक्त्रयं १३ प्रतिमंत्रंजपेल्लक्षंदशांशंहवनंततः दशां
शंतर्पणंदेविमार्जनंतद्दशांशतः १४ गोदानंतद्दशांशंचतद्दशांशंचभोजयेत् भोजयामासदेवेसिश्रद्धाभक्तिसमन्वि
तः १५ कूष्मांडंनारिकेरंचपंचरत्नसमन्वितं गंगामध्येप्रदातव्यंपूर्वपापविशुद्धये १६ वृषभंतरुणंशुभ्रंघंटाचामरसो
भितं ब्राह्मणायप्रदातव्यंसप्यादानंविशेषतः १७ एवंकृतेवरारोहेशीघ्रंपुत्रंप्रजायते रोगस्येवनिवृतिः स्याज्ज्वरंतस्य
नजायते १८ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांपूर्वाभाद्रपदानक्षत्रस्यद्वितीयचरणप्रायश्चितोनामसप्तनवतितमः

क
६६

लवणकारो वसत्येको निर्लवणं च विक्रयी १ ब्राह्मणीगमनं तेन कृतं शूद्रेण वै शिवे तेन पापेन भो देवि वंशहीनश्च जायते
२ व्याधियुक्तो महेशानि पीडायां गेस्तु जायते शांतिं शृणु महेशानि येन पापं निवर्तते ३ गृहवित्तमेभोगैर्ब्राह्मणान्तोषये
यदि हरिवंशश्रवणं देवि विधिवद्यदि पार्वती ४ ब्राह्मणान्भोजयेद्देवि कूष्मांडं चैव दापयेत् एवं कृते वरारोहे पुत्रो
भवति नान्यथा ५ इति श्री कर्मविपाकसंहितायां उत्तराभाद्रपदा नक्षत्रस्य द्वितीयचरणप्रायश्चित्तो नामैकाधिक
शततमोध्यायः १०१ शिव उवाच अलकापुरे देवि क्षत्रियो वसति प्रिये चंद्रवर्मेति विख्यातो भार्या देवी निसं।
7 ज्ञका १ सत्यधर्मरतो नित्यं धनाढ्यः शूरसंमतः कुसुमदासइति ख्यातो विप्रस्तस्य पुरोहितः २ उत्सवे तु कलिंगस्य
द्रव्यं च मरणं खलु पुरोहितस्य विप्रस्य समाहाच्च सुतक्षयः ३ व्याधिपीडा गुल्मजाता पीड्यते सततं हि सः गाय।
श्रीमूलमंत्रेण पंचलक्षजपं चरेत् ४ गृहवित्तषडंशेन पुराणं कारयेच्च कारसः ब्राह्मणस्य ततो देवि प्रतिमां कारयेद्बुधः
५ पूजयित्वा ब्राह्मणाय दत्वा पापनिवृत्तये पलं पंचसुवर्णस्य दद्याद्द्विब्राह्मणाय च ६ कार्कवंध्यालभेत्पुत्रं मृतव
त्सा सुपुत्रकः ७ इति श्री कर्मविपाकसंहितायां उत्तराभाद्रपदा नक्षत्रस्य तृतीयचरणप्रायश्चित्तो नाम द्व्यधिकशत
तमोध्यायः १०२ शिव उवाच अयोध्यानिकटे देवि विप्र एको वसत्पुरा वैश्यवृत्तिप्रकारेण दीक्षां प्राप्तोति गर्वितः

भार्यातिनिष्ठुरा १ अत्यहंमृगमांसेनभक्ष्यंकुर्यात्दिनेदिने एवंसर्ववयोजातंलुब्धकस्यतदाप्रिये २ मरणांतेसवैजातंयम
दूतैर्यमाज्ञया निक्षिप्तोनरकेघोरेषष्टिवर्षसहस्रकं ३ भुक्त्वाचविविधंदुःखंक्रमिस्तत्रमुखैर्युतः मानुषत्वंततोजातंध
नधान्यसमन्वितं ४ पुत्राणांमरणंदेविजायतेहिपविपाकतः पलंपंचसुवर्णस्यमाल्यंमेरुप्रमंतुवै ५ ब्राह्मणायत
तोदद्याच्छक्त्यादानविशेषतः एवंकृतेवरारोहेपुत्रस्तस्यचजीवति ६ व्याधयःसंक्षयंयांतिकाकवंध्यालभेत् ७ इतिश्री
कर्मविपाकसंहितायांपूर्वाभाद्रपदानक्षत्रस्यचतुर्थचरणप्रायश्चित्तोनामनवनवतितमोध्यायः ९९ शिवउवाच श्री
पुरेनगरेदेविद्विजएकोवसत्पुरा एकदातस्यवैगेहेगुरुश्चैवसमागतः १ आदरंबहुधाकृत्वामासमेकंतदाखलु गुरु
पुत्रस्यघातंहिकृत्वाद्रव्यस्यलोभतः २ तेनपापेनभोदेविमहापापयुतोनरः पुत्रहीनश्चदेवेशिजायतेधनवर्जितः
३ वंशगोपालमंत्रंवैगायत्रीमंत्रमेवच हरिवंशश्रवणंदेविकुर्याच्चविधिपूर्वकं ४ तुलसीवाटिकांकृत्वातन्मूले
विष्णुपूजनम् दशावर्णांततोदद्यात्सर्वपापप्रणाशिनीं ५ लक्षनिष्कंततोदद्याद्ब्रह्मगोदानमेवच एवंकृतेवरारोहे
वंशोभवतिनान्यथा ६ व्याधिनाशोभवेद्देविसत्यंसत्यंनसंशयः ७ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांउत्तराभाद्रपदा
नक्षत्रस्यप्रथमचरणप्रायश्चित्तोनामशततमोध्यायः १०० शिवउवाच मालिकाख्यपुरेरम्येवसंतिबहवोजनाः

रणंतस्यजायते ६ रोगानांचततोत्पत्तिर्ज्वरश्चैवपुनःपुनः शांतिंशृणुवरारोहेपूर्वपापप्रशमनीं ७ गृहवित्तषडंशेनपुरायंका
र्येचकारसः गायत्रीचसिवायेतिजातवेदेतिवैपुनः ८ दसायुतजपंकुर्याद्दशांशंहवनंततः दशांशंतर्पणंदेविमार्ज
नंतद्दशांशतः ९ ततोवैभोजयामासद्विजंदेविदशांशतः दसवर्णांततोदद्याद्वृषभंभूमिंशुभे १० पलंपंचसुवर्णस्य
मालंमेरुयुतंतुवै ब्राह्मणायततोदद्यात्कुप्यादानमनंतरं ११ एवंकृतेवरारोहेपुत्रंखलुप्रजायते व्याधयःप्रक्ष
यंयांतिकाकवंध्यालभेत्सुतं १२ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायांरेवतीनक्षत्रस्यप्रथमचरणप्रायश्चित्तोनामचतुर
धिकसप्ततमोध्यायः १०४ शिवउवाच श्रीपुरेनगरेदेविद्विजएकोवसत्पुरा पुत्रपौत्रयुतोदेविधनधान्यसमन्वि
तः १ वैश्यकर्मरतोनित्यंक्रयविक्रयतत्परः महिषीवृषभंवस्त्रंचामरंगजवाजिनं २ प्रत्यहंविक्रयंकृत्वाधनस्यव
हुसंग्रहं एकदातस्यवैगेहेगुरुस्तत्रसमागतः ३ आदरंवहुधाकृत्वाभासेयानेततः गमनंचहरिद्वारेस्नानार्थेप्राग
तस्तथा ४ गुरुपुत्रस्यवैमूर्तिंस्वर्णरत्नयुतांतथा सद्रव्यांवाततोदेविब्राह्मणायसमर्पयेत् ५ हरिद्वारंततोगत्वात
त्रप्राणामपोत्सृजत् मूर्तिंहत्यगुरोश्चैवविक्रीतंतत्स्वयंकृतं ६ एवंबहुगतेकालेमरणंब्राह्मणस्यच यमाज्ञयायम
दूतैर्नरकेनामकर्दमे ७ निक्षिप्तंवैततोदेविषष्टिवर्षसहस्रकं नरकान्निःसृतोदेविव्याघ्रयोनिंततोभवत् पार्व

वेदनिंदारतोसाधुः श्राद्धादिविधिवर्जितः शिवभक्तिरतानांचनाभिवादनमाचरेत् १ विप्रद्रोहरतश्चैवहरिमंदिरलोभितः ए
कदातस्यगेहेतुचागतः पथिकःप्रिये २ रुद्राक्षमालंकृतोदांतस्तस्मैक्रूरस्वभावत कृत्वानाहारपानादिदत्तंतेनहिद्विजोत्त
मा ३ रात्रौतद्द्रव्यलोभेनघटंकृत्वात्वयाहरत् कूपमध्येग्राममध्येपापीयान्वैस्मवाधमः ४ कालांतरेमृतिर्जातात
स्यसाधोर्दुरात्मनः विष्णुनामस्मरेन्नित्यंवैकुंठवासमाप्नुयात् ५ सीरोगुरापेनततोदेविविदर्भस्तोग्रामसूकरः ततो
मनुष्ययोनिश्चद्दस्यतेपुत्रवर्जितः ६ रोगवानल्पकीर्तिश्चसत्यंसुरसुंदरि अतःशांतिप्रवक्ष्यामिश्रृणुष्वहरवल्लभे
७ लक्षमुद्रांब्राह्मणायदत्वाकाश्यपाल्तुसेवनं आचारेत्स्त्रीपुत्रोनिनित्यंयत्नोमुच्यतेनपातकात् ८ इतिश्रीकर्मविपाक
संहितायांउत्तराभाद्रपदानक्षत्रस्यचतुर्थचरणप्रायश्चित्तोनामन्यधिकसप्ततमोध्यायः १७२ शिवउवाच मगधे
चभवेद्देविलुब्धकोवसतिप्रिये प्रत्यहंमृगमांसेनव्ययंकुर्याद्दिनेदिने १ एवंसर्वेवपोजातंवृद्धत्वेसतिवरानने मरणं
तस्यवैजातंयमदूतैर्यमाज्ञया २ निक्षिप्तंनरकेघोरेषष्टिवर्षसहस्रकं भुक्तंविविधदंडश्चएवंकमिरूपीमुखेभुतं ३
नरकाग्निःसूतोदेविमृगत्वंजायतेखलु श्रृगालस्यततोयोनिंछागयोनिंततोभवत् ४ मानुषत्वंततोजातंधनधान्य
समन्वितं पूर्वजन्मनिदेवेसिजलदानंनतैःकृतं ५ धनाल्पत्वंपुनस्तेजोनोनस्यतंमगनारजात् पुत्राश्चवहवाजाताम

क॰ लवणायनदासिवे भोजनस्यैवमध्येतु लवणाकारोनजायते ५ ब्राह्मणस्यभवेन्मत्स्यर्द्धरोगैतेसति नदांशनंततस्त
६९ क्षांतदंतनस्मृहते ६ ब्राह्मणस्यधनंयस्तुव्ययंकुर्याद्दिनेदिने भार्ययासहपुत्राभ्यांभुक्त्वाद्रव्यंवरानने ७ ततोदद्देस्य
यसिमरणंतस्यजायते यस्यास्तुतासाभार्याकुलटाव्यभिचारिणी ८ यमदूतैर्महाघोरैर्नरकेपाकसंज्ञके कुंभीपाकेत
दादंविनिक्षिपेद्यमाज्ञया ९ युगमेकंविशालाक्षिभुक्त्वानरकयातनां नरकान्निःसृतोदेविशूकरत्वंप्रजायते १०
पुनःकाकस्यवैयोनिंविडालत्वंततोभवेत् मानुषत्वंततोदेविदिर्घेशोभुत्वेनदाभवत् ११ पूर्वजन्मनिदेवेशिकृत्स्ने
ह्येयतोमृतः अतोधनंभवेत्तस्यनापत्यंत्वंहिजीवधान् १२ शरीरेजायतेव्याधिर्भार्यास्यमृतप्रजा अस्यपापस्यसं
९ शमनंशांतिंशृणुवरानने १३ गृहवित्ताष्टमंभागंब्राह्मणायसमर्पयेत् हवनंकारयामासकुंडेयोनिसुशोभिते १४
चतुरस्रेवरारोहेदशांशंविधिपूर्वकं तर्पणंतद्दशांशेनतद्दशांशेनमार्जनं १५ गांसवत्सांततोदद्यात्स्वर्णरत्नविभूषि
तां ब्राह्मणंभोजयेत्पश्चात्कूष्मांडंप्रदद्यात्सुधीः १६ एवंकृतेवरारोहेपुत्रोभवतिनान्यथा १७ इतिश्रीकर्मविपाकसं
हितायांरेवतीनक्षत्रस्यतृतीयचरणप्रायश्चित्तीनामषट्शततमोऽध्यायः १०६ शिवउवाच अलर्कसपुरेदेविस
त्रियोवसतिप्रिये चंद्रवर्मेतिविख्यातः पत्नीदेवीततोभवत् १ स्वात्रधर्मरतोनित्यंधनाढ्यःशूरसंमतः कमलदास

षोडशपत्रमे देवि कोसलायां सुरेश्वरि विडालस्य ततो योनिं मानुषत्वं ततो भवत् ९ ब्राह्मणस्य कुले जन्म ज्ञानेनापि न प्रिय-
हीनः देवमाराधने प्रीतिः परस्त्रीलंपटो खलः १० तस्यापत्यत्रयं देवि कन्यका पुत्रको न तथा तेषां चैव मरणं जातं धनः पुत्रं न जा-
यते ११ काकवंध्या भवेद्भार्या गौरवर्णसुंदरी तस्या तन्वंगी दीर्घकेशी च स्वल्पनेत्रा प्रियभाषिणी १२ तस्याः पापं प्रवक्ष्येहं धनः
पुत्रं यतो भवेत् हरिवंशश्रवणं देवि गोपालस्य तु कीर्तनं १३ वंशगोपालमंत्रेण गायत्रीमंत्रमेव च लक्षहुं पंचवारोहेज
पंचैकारयेत्सुधीः १४ हवनं तद्दशांशेन तर्पणं मार्जनं तथा तुलसीवाटिकां कृत्वा तन्मूले विष्णुपूजनं १५ दशवर्णां च गो-
दानं शय्यादानं विशेषतः ब्राह्मणान्भोजयेत्पश्चाच्छतसंख्यान्द्विजोत्तमान् १६ विष्णोश्च प्रतिमां कृत्वा सुवर्णस्य पलं
दश पूजयित्वा विधानेन ब्राह्मणाय प्रदापयेत् १७ एवं कृतेन संदेहो वंशो भवति नान्यथा १८ इति श्रीकर्मविपाक-
संहितायां रेवतीनक्षत्रस्य द्वितीयचरणप्रायश्चित्तो नाम पंचाधिकशततमोऽध्यायः १०५ शिव उवाच मालिकेय चतुरे
देवि वसंति बहुलोजनाः लवणाकारे वसत्येकोऽप्यहं लवणं करोत् १ लवणस्य विक्रयं नित्यं व्ययं कुर्याद्दिने तस्य मि-
त्रो द्विजः कश्चिन्नागतस्तस्यैव गृहे २ धनाढ्यो रत्नसंयुक्तः तं च वासमकारयत् आदरं बहुसन्मानं कृत्वा मित्रेण वै
शिवे ३ पत्नी शूद्रस्यैव हृष्टपुष्टा सुलोचना पद्मा तु सा मासमेकं वरारोहे तस्य मित्रस्यैव स्थितिः ४ मित्रपत्नी विमं दृष्ट्वा ६८

10

क० ६९ तन्मध्येसर्वतोभद्रंविचिंतदिव्यमंडले॥१७॥ तन्मध्येप्रतिमांस्थाप्यततोपूजांतुकारयेत् १८ ॐवासुदेवायनमः॥
ॐजगन्नाथायनमः ॐविश्वेनमः ॐशार्ङ्गिणेनमः ॐअनंतायततोदद्याच्छिवविष्णुस्वरूपिणे॥
प्रभोजयेत्ततोविप्रान्दक्षिणांदापयेत्ततः १९ ततोविसर्जनंकुर्याद्दाचकंप्रणिपत्यच एवंकृतेनरारोहेशीघ्रंपुत्रः
प्रजायते २० काकवंध्यालभेत्पुत्रंसर्वव्याधिप्रणाशनं मृतवत्साचयानारीजीवत्पुत्राचजायते २१ यःपठे
च्छृणुयाद्वापिसर्वपापैःप्रमुच्यते अतःपरतरंनास्तिसत्यंसत्यंवरानने २२ इतिश्रीकर्मविपाकसंहितायां
रेवतीनक्षत्रस्यचतुर्थचरणप्रायश्चित्तोनामसप्तोत्तरशततमोध्यायः१०७ इतिश्रीब्रह्माण्डपुराणेपितृका
ण्डेतरेहनतस्मारमार्कंडेयप्रश्नोनारदांवरीषप्रश्नांतरेकर्मविपाकसंहितायांप्रायश्चित्तोनामअश्विन्यादि
नक्षत्रचरणगतप्रायश्चित्तंसमाप्तं॥ मुद्रागारात्सिकाश्चप्रतिविपणिभवंतीहकिंतुप्रतीतं दोषाणांवृंदम
न्मभजनकमतस्तानशेषान्निवार्य श्रीमन्नालालनामानिखिलजनकृतेकर्मणांतंविपाकं मुद्रागारेस्व
कीयेललिततलिपियुतंमुद्रयामासस्यक् १ श्रीमतेरामानुजायनमोनमः श्रीकृष्णायनमोनमः॥
श्रीरामचंद्रायनमोनमः॥ श्रीमहावीरायनमोनमः श्रीहनुमतेनमोनमः श्रीरामानुजाचार्यायनमोन

10

इतिख्यातोविप्रस्तस्यपुरोहितः २ विप्रायप्रददौभूमिंगिरिजेविग्रहेसति ततोबहुदिनेज्ञातंदंडंतस्मैसयाचितः ३ ब्राह्मणो
यंनदेहिविनाहंदंड्यःकदाचन ततोरोषपरीतात्माक्षत्रियोब्राह्मणंप्रति ४ दुर्वचोवावदेद्देविब्राह्मणोसाधुसंमते मर
णंब्राह्मणस्यैवभत्यूदेशेनवेसिवे ५ ततोबहुगतेवर्षेमरणंक्षत्रियस्यतु यमदूतैर्महाघोरेनरकेनामदारुणे ६
कुंभीपाकेमहाघोरेक्षिप्तवान्यमसासनात् युगानांत्रयसंख्यानांनरकेवासमेवच ७ नरकान्निःसृतोदेविभ्रत
त्वैवप्रजायते शूकरस्यतुनयोनिंततोभवतिमानुषः ८ मध्यदेशेविसालासिहिमविंध्याद्रिमध्यगे धनधान्यस
मायुक्तोब्राह्मणानांचसेवकः ९ एवंजन्मनिदेवेसिमरणंतस्यजायते काकवंध्याभवेन्नारीमृतवत्सापुनः
पुनः १० शरीरेव्याधिरुत्पन्नोज्वरंतीव्रंमुहुर्मुहुः अस्यशांतिंप्रवक्ष्यामिशृणुदेविवरानने ११ गृहवित्तषडंशंच।
ब्राह्मणायकल्पयेत् गायत्रीमूलमंत्रेणपंचलक्षजपंतथा १२ दशांशंकारयामासहवनंविधिपूर्वकं तर्पणंमार्ज
नंतद्वज्जोदानंचविसेषतः १३ ब्राह्मणायततोदेविप्रतिमांकारयेद्बुधः पलंपंचसुवर्णस्यवस्त्ररत्नविभूषितं ॥
१४ ततोनिर्मायप्रतिमांपूजयित्वायथाविधि मंत्रेणानेनदेवेशियाद्यंगंधादिकंपृथक् १५ वासुदेवजग
न्नाथसर्वशरणागतवत्सल ब्रह्महत्याकृतंपूर्वंतत्सर्वंक्षंतुमर्हसि १६ वाल्मीकमृत्तिकांगृह्यवेदींवैकारयेत्ततः।